

Mariea IONESCU

**Dezvoltarea socială a minorității romilor din România
Analiza instituțiilor, politicilor și a proiectelor naționale**

Mariea IONESCU

**Dezvoltarea socială a minorității
romilor din România
Analiza instituțiilor, politicilor
și a proiectelor naționale**

Coordonator al colecției
ȘTIINTE PSIHO-SOCIALE: Mihaela Tomiță

Copyright © 2014, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONESCU, MARIEA

Dezvoltarea socială a minorității romilor din
România : analiza instituțiilor, a politicilor și a
proiectelor naționale / Mariea Ionescu. - București :
Pro Universitaria, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-941-7

323.1(=214.58)(498)

Mariea Ionescu este jurist și doctor în sociologie. Mariea are o experiență vastă în administrație publică, managementul instituțiilor și al organizațiilor neguvernamentale, dezvoltare comunitară, managementul proiectelor, drepturile omului, politici publice naționale și europene.

Din 1992 și până în 2000 a lucrat în cadrul unor organizații neguvernamentale, ca militantă pentru drepturilor omului. Este membru fondator al Fundației Agenția de Dezvoltare Comunitara „Împreuna”. A participat la elaborarea Ordonanței 137/ 2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, adoptată prin Legea nr. 48/ 2002. A fost expert delegat de minoritatea romilor pentru elaborarea Strategiei Guvernului de îmbunătățire a situației romilor, adoptată prin HG nr. 430/2001. A coordonat Biroul pentru victimele deportării în Transnistria, a fost consultant al Asociației pentru Drepturile Omului (APADO) Brașov. Este membră în board-ul Fundației Soros, în board-ul Asociației ACCEPT. Alte organizații cu care a colaborat: Asociația Ecumenică a Bisericilor din România – AIDRom, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii RROMANI CRISS, Aven Amentă, Partida Romilor, Comunitatea Etniei Romilor din România, Salavați Copii, CRCR, Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală Cluj-Napoca, European Roma Rights Center – Budapesta, Co-Operating Dutch Funds – Olanda, Spolu International Olanda etc.

În perioada 2001-2005, în calitate de funcționar public în cadrul Oficiului Național pentru Romi (OPR), șef al Unității de Implementare a Programelor PHARE a coordonat implementarea programelor alocate minorității romilor, a monitorizat și a evaluat activitatea de asistență tehnică. Odată cu înființarea Agenției Naționale pentru Romi (ANR) a fost numită președinte, cu rang de secretar de stat (2005-2007). În prezent este funcționar public, consilier în cadrul ANR.

Este coordnator și autor a numeroase cărți, studii și articole care au ca subiect procesele de dezvoltare comunitară, dezvoltare socială, accesul romilor pe piața muncii și incluziunea romilor. A participat în echipele de elaborare a diferitelor rapoarte referitoare la situația romilor din România, la relațiile romilor cu autoritățile și instituțiile publice, relațiile romilor cu poliția, cazurile de violență dintre romi și populația majoritară sau situația femeilor.

A primit premii pentru recunoașterea meritelor profesionale din partea Alianța Civica a Romilor din România (în 2005), ANR (în 2007). VIP i-a acordat în 2005 premiul special pentru organizarea spectacolului „Sangre Ardiente”, inițiat de Liza Panait și regizat de Beatrice Rancea. În 2007 a primit premiul oferit de VIP și Revista Amfiteatru pentru lupta împotriva discriminării. În 2010 i-a fost acordată diploma de excelență din partea Asociației pentru Dezvoltare și Promovare Socio-Economică CATALACTICA.

Lista de abrevieri

ANR	Agenția Națională pentru Romi
BJR	Biroul Județean pentru Romi
BR	Biroul Regional
CE	Comisia Europeană
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CMN	Consiliul pentru Minoritățile Naționale
CNCD	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
CoE	Consiliul Europei
CRCR	Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi Cluj-Napoca
DRI	Departamentul pentru Relații Interetnice.
HG	Hotărâre de Guvern
ICCV	Institutul de Cercetare a Calității Vieții
ISPMN	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale
JIM	Memorandumul comun de incluziune socială
ONG	Organizație neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
ONR	Oficiul Național pentru Romi
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
OSI	Open Society Institut – Institutul pentru o Societate Deschisă
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
PNAInc	Planul național antisărăcie și promovare a incluziunii sociale
PNDR	Planului național de dezvoltare al României
POS	Programul operațional sectorial
POR	Programul operațional regional
REF	Fondul de Educație pentru Romi Budapesta
SGG	Secretariatul General al Guvernului
UE	Uniunea Europeană

Lista de tabele

Tabel nr. 1. Tratatate pentru minoritățile religioase	43
Tabel nr. 2. Alte tratatate decât cele religioase	44
Tabel nr. 3. Tratatate destinate populației diferite prin rasă, limbă sau religie	45
Tabel nr. 4. Principalele subiecte și perspective de cercetare ale publicațiilor referitoare la romii din România	52
Tabel nr. 5. Cercetări românești în domeniul minorității romilor	53
Tabel nr. 6. Sume alocate de la bugetul de stat unor proiecte pentru minoritatea romilor (1997-2004)	78
Tabel nr. 7. Fonduri externe nerambursabile alocate politicilor publice pentru minoritatea romilor (1998-2008)	81
Tabel nr. 8. Fonduri de preaderare PHARE destinate minorității romilor	82
Tabel nr. 9. Programul de incluziune socială.....	83
Tabel nr. 10. Fonduri postaderare Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane la Agenția Națională pentru Romi.....	84
Tabel nr. 11. Prezența organizațiilor romilor în campaniile electorale (1990-2008).....	93
Tabel nr. 12. Voturi și mandate obținute în campania electorală (1990-2008).....	94
Tabel nr. 13. Documente internaționale ratificate de România în perioada 1990-1997 privind protecția drepturilor minorităților naționale	105
Tabel nr. 14. Schimbări legislative pentru reorganizarea instituției de reprezentare a romilor (iunie 2003-martie 2004).....	116
Tabel nr. 15. Care dintre următoarele instituții credeți că ar putea să se ocupe cel mai bine de problemele comunităților rome din România?.....	131
Tabel nr. 16. Repartizarea sumelor de la bugetul de stat Partidei Romilor Pro Europa (2005-2007).....	138
Tabel nr. 17. Dvs. cum vă considerați din punct de vedere al orientării politice?.....	141
Tabel nr. 18. Politica vă influențează viața de zi cu zi?	141
Tabel nr. 19. Dvs. sunteți sau nu de acord cu următoarea afirmație: Romii din România pot influența rezultatele votului atunci când se țin alegerile.....	142
Tabel nr. 20. De unde vă luați cele mai multe informații despre viața politică?.....	142

Tabel nr. 21. Credeți că romii din România ar putea să-și apere mai bine drepturile dacă ar avea mai mulți reprezentanți în primărie/consiliul local?	142
Tabel nr. 22. Numărul proiectelor pe domenii finanțate din programul PHARE 2006.....	152
Tabel nr. 23. Fonduri structurale. Proiecte strategice implementate de Agenția Națională pentru Romi	156
Tabel nr. 24. Evaluarea respectării principiilor nederogabile în cazul stării de urgență din Italia	212
Tabel nr. 25. Evaluarea respectării drepturilor omului nederogabile în cazul stării de urgență din Italia.....	214

Lista figurilor

Figura nr. 1. Abordări în politicile publice naționale și europene elaborate în perioada 2001-2007, în care a fost inclusă și minoritatea romilor.....	59
Figura nr. 2. Birourile teritoriale ale DPMN.....	102
Figura nr. 3. Birourile regionale ale ANR.....	144

Lista casetelor

Caseta nr. 1. Strategii și programe naționale și europene în care a fost inclusă minoritatea romilor.....	75
Caseta nr. 2. Memorandumul MAE privind denumirea etniei romilor/țiganilor.....	98
Caseta nr. 3. Activitatea parlamentarului aparținând minorității romilor...	139
Caseta nr. 4. Realizări ale instituției Agenția Națională pentru Romi în perioada 2005-2007	145
Caseta nr. 5. Programul multianual PHARE 2004-2006.....	151
Caseta nr. 6. Istoria stării de urgență în Italia	204
Caseta nr. 7. Transformarea regimurilor democratice ca urmare a expansiunii progresive a puterii executivului.....	205
Caseta nr. 8. Ordinea de drept în Italia.....	207
Caseta nr. 9. Delictele în dreptul roman și în dreptul românesc	208

Lista graficelor

Grafic nr. 1. Resursele umane aparținând minorității romilor angajate în administrația publică la nivel național	70
Grafic nr. 2. Resursele umane aparținând minorității romilor angajate în instituțiile de specialitate	71
Grafic nr. 3. Resursele umane aparținând minorității romilor angajate în administrația publică la nivel local.....	71
Grafic nr.4. Rețeaua MedCT	73
Grafic nr. 5. Dinamica elaborării politicilor publice pentru romi sau în care romii sunt grup-țintă	74
Grafic nr.6. Sursa fondurilor alocate politicilor publice pentru romi, perioada 1997/2009.(milioane Euro)	78
Grafic nr. 7. Repartizarea cheltuielilor din Fondului RAXI (lei).....	79
Grafic nr. 8. Repartizarea pe domenii a fondul RAXI.....	80
Grafic nr. 9. Repartizarea fondului de contrapartidă pe domenii de activitate.....	80
Grafic nr. 10. Sume alocate Strategiei Guvernului pentru romi de la bugetul de stat pe anul 2003	124
Grafic nr. 11. Sume alocate Strategiei Guvernului pentru romi de la bugetul de stat pe anul 2004	126
Grafic nr. 12. Repartizarea pe domenii a schemei de grant PHARE 1998	127
Grafic nr. 13. Repartizarea pe domenii a schemei de grant PHARE 2000	128
Grafic nr. 14. Repartizarea pe domenii a schemei de grant PHARE 2002.....	128
Grafic nr. 15. Număr proiecte/domenii sectoriale finanțate în perioada 1998-2004.....	129
Grafic nr. 16. Proiecte finanțate din programarea multianuală PHARE 2004-2006.....	153